

La Vall de Bianya i Maià de Montcal volen recuperar l'escola rural

Educació estudia fer-ho a partir del curs 2021-2022 en vuit municipis més de les comarques gironines

A l'antiga escola de l'Hostalnou de Bianya hi ha l'actual Ajuntament | Arxiu NG.

Deu municipis de les comarques gironines, entre els quals els garrotxins de Maià de Montcal i la Vall de Bianya, han demanat al Departament d'Educació recuperar l'escola rural. Des dels serveis territorials ja han avançat que estan en converses amb els municipis que han fet la petició per a tornar a obrir els centres a partir del curs 2021-2022. El seu director, Martí Fonalleras, ha advertit que estudiaran "cas per cas" i el setembre de l'any vinent ja es podrien tornar a obrir les primeres escoles rurals en municipis que les havien perdudes.

Alguns dels batlles que formaran part de la llista han celebrat la notícia, ja que sense escola afirmen que han perdut "cohesió" entre els joves. El Departament d'Educació reobriria algunes de les escoles de pobles petits de les comarques gironines que van tancar a causa de la pèrdua d'alumnes.

El Departament preveu reunir-se amb els batlles implicats al llarg de la segona quinzena d'agost per veure com s'articula el projecte. Seguidament s'analitzaran els criteris "bàsics" i altres variables per anar enllestint quins municipis obren l'escola i, d'aquesta manera, poder-ho tenir tot a punt de cara a la preinscripció. A més de la Vall de Bianya i Maià de Montcal a la Garrotxa, també volen reobrir l'escola rural a Parlavà (Baix Empordà), Campllong i Llambilles (Gironès), Sant Miquel de Campmajor (Pla de l'Estany), Gombrèn (Ripollès), Palau de Santa Eulàlia i Llers (Alt Empordà).

El director dels serveis territorials ha insistit que "un poble sense escola és un poble mort". Per

això ha garantit als municipis que estudiaran les propostes "cas per cas" i començaran a articular el projecte per obrir els primers centres de cara al curs 2021-2022. Segons ha explicat Fonalleras, l'objectiu és fer una "prova pilot" amb alguns municipis i a poc a poc anar-ho implementant en altres pobles petits.

El cas de la Vall de Bianya: de cinc escoles a cap

En el cas de la Vall de Bianya cal comptar que el municipi tenia cinc escoles a principi del segle XX -és un municipi molt disseminat- i l'última, la de l'Hostalnou, es va tancar en la dècada dels anys setanta del mateix segle. Justament, el juny de 2017 un grup de veïns, amb fills en edat escolar del període de primària, va iniciar una recollida de signatures per a reclamar al Departament d'Ensenyament que construeixi una escola al municipi.

El batlle, Sant Reixach -actual president del Consell Comarcal de la Garrotxa-, va explicar aleshores que el seu consistori havia fet els deures i ja havia enviat a Urbanisme el projecte per a construir la nova escola entre la zona esportiva i la carretera de Sant Pere Despuig.

Reixach va explicar que els terrenys són de propietat privada i que, per compensar la cessió que hi havia prevista, es deixaria urbanitzar una petita àrea residencial. Tanmateix, va matisar que Ensenyament no havia prioritzat la construcció de l'escola de Bianya per qüestions pressupostàries. Actualment, els alumnes de primària o bé van escola a Olot o bé a Sant Joan les Fonts.

Avui, el batlle, en conversa amb **NacióGarrotxa**, insisteix que ho tenen tot a punt perquè el Departament d'Educació posi fil a l'agulla i decideixi tirar endavant el nou centre. "L'escola fa poble", afirma Reixach, i recorda que a l'actual sala de plens de l'Ajuntament, a l'Hostalnou de Bianya, ell hi havia estudiat: "Jo havia anat escola on avui hi ha l'Ajuntament".

Criteris d'avaluació

De tota manera, abans de decidir si s'obre o no l'escola, Educació analitzarà tres criteris bàsics. El primer d'ells és que els pobles comptin amb instal·lacions i la inversió en edificis hagi de ser "mínima" pel Departament. En segon lloc, que hi hagi suficient massa crítica com per omplir l'escola més d'un curs. En aquest cas, s'estudiarà si hi ha pobles "amb tendència de creixement" ja que pot influir en el futur alumnat de l'escola.

Per últim, es concretarà que els alumnes que vagin a la nova escola no obliguin a tancar escoles de pobles veïns. "No podem vestir un sant per despullar-ne un altre", ha remarcat Fonalleras. Tot i així, el responsable d'Educació a la demarcació ha insistit en què el Departament vol "mantenir aquest entramat de pobles petits" que hi ha a les comarques gironines i per això el Govern els ha de "cuidar". "Si no els donem els serveis mínims, aniran desapareixent", ha reblat Fonalleras.

L'antiga escola de Sant Miquel de Campmajor i el pati amb una cistella de bàsquet. Foto: ACN.

Un projecte sorgit a Parlavà

La idea va sorgir ara fa un any, quan el batlle de Parlavà (Baix Empordà) va mostrar el seu interès a recuperar l'escola al poble al Departament. Fonalleras va traslladar la petició al conseller Josep Bargalló, que ho va veure amb bons ulls i al juliol de 2019 va visitar la població per aprofundir més en el projecte que plantejava el consistori. A partir d'aquí, a poc a poc els pobles que van reiterar la seva petició es va anar allargant. Després de Parlavà, va venir Campllong (Gironès) i la Vall de Bianya (Garrotxa).

Amb el confinament, però, molts ajuntaments van proposar espais al Departament per a poder fer-hi classe durant la desescalada i van aprofitar l'ocasió per a proposar la reobertura dels seus centres. Un d'ells és el de Sant Miquel de Campmajor (Pla de l'Estany), que va ser l'últim municipi gironí que va tancar la seva escola ara fa quatre anys.

El seu batlle, Oriol Serrà, ha detallat que en aquell moment el centre es va tancar per una "anomalia" i creu que si Educació opta per tornar aquest servei al municipi serà un moment per "reestablir el greuge". Serrà, però, ha destacat que la reobertura de l'escola és "important" per mantenir l'essència de poble. El batlle ha afirmat que amb l'escola oberta "hi havia una vida social que ara no hi és".

En el seu cas, quan Educació va decidir tancar l'escola, van convertir l'edifici en un espai per a joves i una ampliació del casal de la gent gran. Tot i així, les instal·lacions estan preparades per tornar a acollir alumnes i professors. De fet, aquest mateix any han millorat els accessos a l'edifici eliminant barreres arquitectòniques.

Falta de "cohesió" entre els joves

Llambilles (Gironès) és un altre dels municipis que s'ha sumat a la llista de pobles que volen tornar a tenir escola. En el seu cas es va tancar el 1999, fa més de 20 anys. Ara, l'antic edifici es fa servir com a sales polivalents on se celebren actes i activitats.

De tota manera, l'alcalde Josep Maria Vidal, ha avançat que el consistori està "preparat per oferir espais" que acullin la nova escola. "Els espais hi són i la capacitat de fer inversions per adaptar-los, també", ha destacat l'alcalde.

De fet, Vidal ha apuntat que seria especialment important tornar a obrir les aules al municipi per "recuperar la cohesió" entre els joves. "Els nostres joves d'entre 20 i 25 anys no es coneixen entre ells perquè el seu únic nexa són les activitats extraescolars que es feien al municipi", ha afegit el batlle, "no tenen la vida social a Llambilles". Amb l'objectiu de revertir la situació, l'Ajuntament va decidir organitzar casals d'estiu per facilitar aquesta vida social entre joves del municipi.